

Maistiaisia etäopetuksen tutkimuksesta

VIRPI SOINI 5.11.2021

ETÄOPETUKSEN TUTKIMUKSEN PÄIVÄ

VIRPI.SOINI@KVS.FI

Pitkä kokemus työssä

Oppimisen ohjaaminen

Opettajan rooli

Motivaatio

Vuorovaikutus verkossa

Harjoittelujen ohjaaminen

Perusopetusikäiset vs.
aikuiset verkko-oppijoina

Miksi tutkimuksen pariin?

Väikkärin työnimi "Orkesteroinnin muotoja eri koulutusasteilla"

Orkestrointi esim. oppimista edistävien **toimintojen hallitsemista** ja **tuen koordinoimista** (yksilö-, pienryhmä- ja luokkataso) sekä **niiden mukauttamista** huomioiden mm. ajankäyttö, oppilaiden motivaatio ja oppimisen prosessit.

Verkkoympäristössä opettajalla rooli

- **orkestroijana**, joka aktivoi ja johtaa digitaalisia ja sosiaalisia resursseja ja prosesseja sekä
- **oppaana**, joka tukee ja opastaa työskentelyä kohti oppimistavoitteita (Ingulfsen, Furberg & Strømme, 2018)

Opettaja voi orkestroida esim. toiminnan käsikirjoittamisen eli skriptien avulla: makroskriptit (esim. vaiheistaminen tai työtapojen valinta) ja mikroskriptit (esim. ohjeistaminen lausetasolla).

Tutkimuksen kaksi kontekstia/aineistoa: verkko-oppimista eri koulutusasteilla

- 1) Oulun ammattikorkeakoulu (kevät 2020)
 - kyselyt OAMK-pilottiverkkokurssiltaJohdatus yrittäjyyteen ja innovaatioihin (5 op)
 - 6 tai 8 viikon verkkokurssi: webinaaripäiviä, ryhmäohjauksia Teamsissä, ryhmätyöskentelyä ja itsenäistä työskentelyä
 - aikuiset opiskelijat
 - yhteisöllinen oppiminen (n. 5 opiskelijaa/tiimi)

- 2) Etäkoulu Kulkuri (lv 21-22)
 - perusopetusikäiset oppilaat
 - yksilöllinen oppiminen
 - oppilaat ja huoltajat
 - lukuvuoden mittainen verkkokurssi (pitkittäisaineisto)

Tutkimuksen kaksi kontekstia/aineistoa: verkko-oppimista eri koulutusasteilla

OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

1) Oulun ammattikorkeakoulu (kevät 2020)

- kyselyt OAMK-pilottiverkkokurssilta

Johdatus yrittäjyyteen ja innovaatioihin (5 op)

- 6 tai 8 viikon verkkokurssi:

webinaaripäiviä, ryhmäohjauksia Teamsissä, ryhmätyöskentelyä ja itsenäistä työskentelyä

- aikuiset opiskelijat

- yhteisöllinen oppiminen (n. 5 opiskelijaa/tiimi)

2) Etäkoulu Kulkuri (lv 21-22)

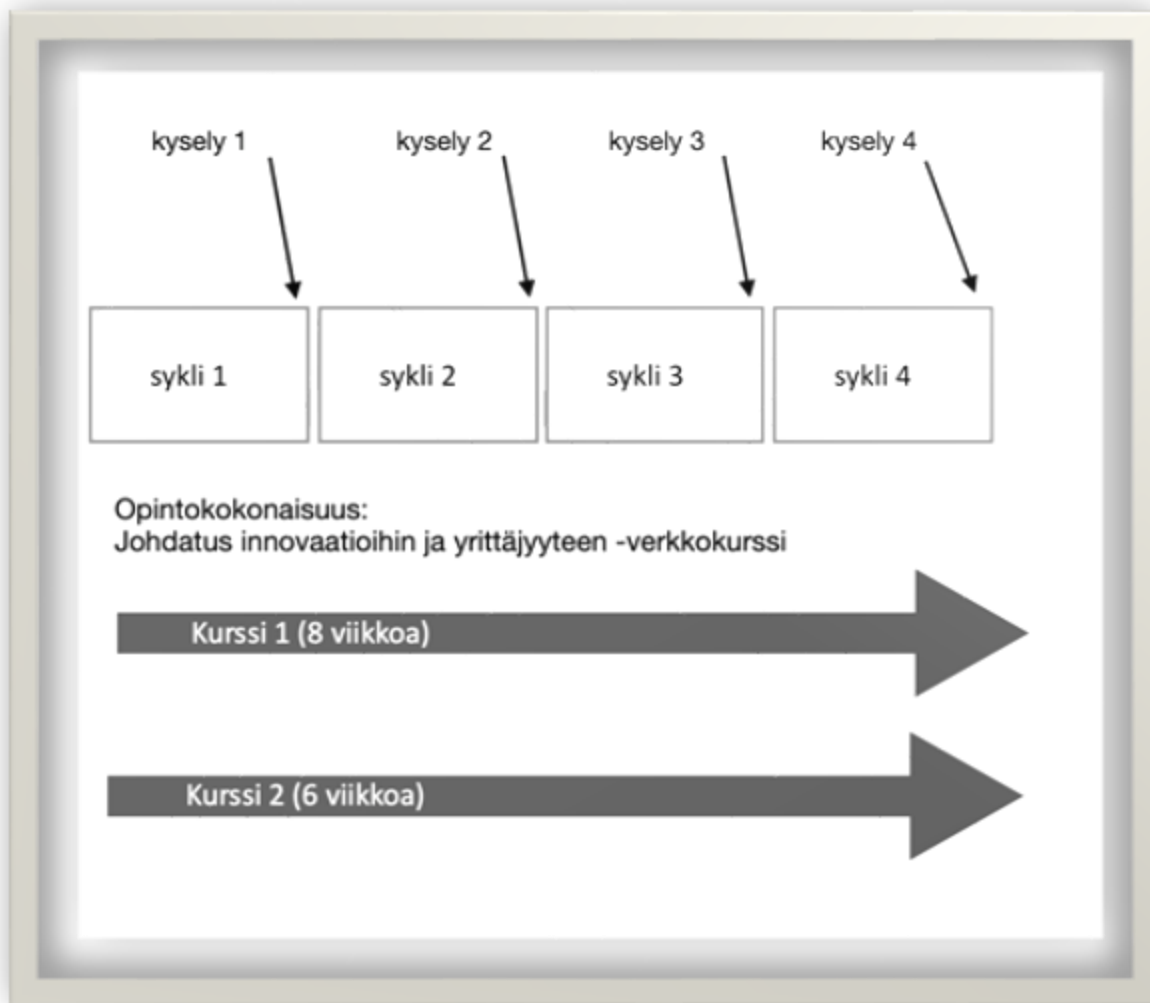
- perusopetusikäiset oppilaat

- yksilöllinen oppiminen

- oppilaat ja huoltajat

- lukuvuoden mittainen verkkokurssi (pitkittäisaineisto)

Mitä yhteisiä tekijöitä?
Mitä eroja, miksi?
Mikä on opettajan rooli?

Kyselyt 1–4 kurssin ohjauksesta

Artikkeli 1 Yliopistopedagogiikka-lehteen:

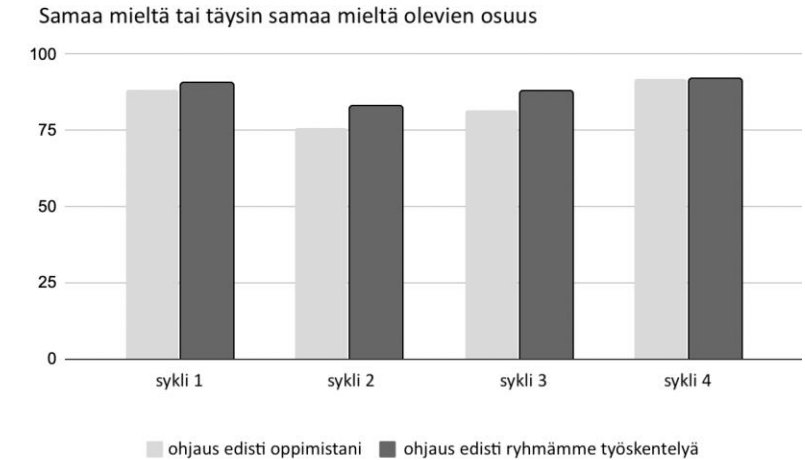
Yhteisöllisen verkko-oppimisen ohjaaminen
- ammattikorkeakoulun opiskelijoiden
näkemyksiä tuen tarpeesta ja muodoista

Tutkimuksen toteutus ja analyysi

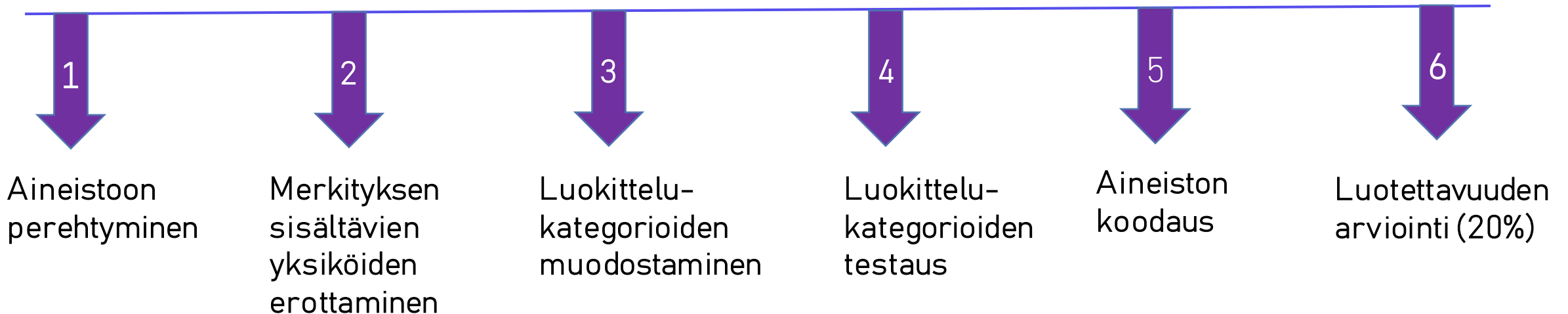
Likert-kysymyksiä

- esim. Tehtävänannot olivat selkeitä, Ohjaus edisti ryhmämme työskentelyä, Ohjaaja kannusti ja motivoi minua.
- Excel

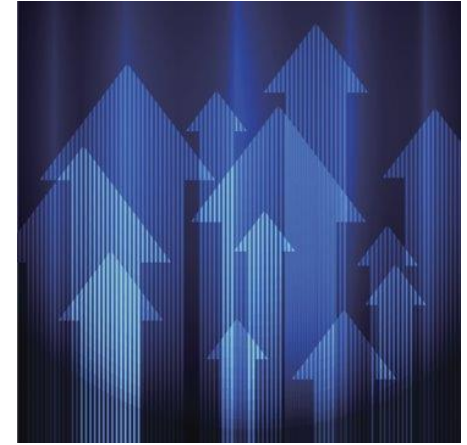
Avoimia kysymyksiä

- esim. Millaista ohjausta sait, Millaista ohjausta olisit tarvinnut, Edistikö vai vaikeuttiko ohjaus oppimistasi?
- sisällönanalyysi / Atlas.ti

Tärkeät lähtökohdat

Opettajalla on merkittävä ja monipuolinen rooli verkko-oppimisen ohjaamisessa (mm. Dillenbourg 2002; Lallimo&Veermans 2005; Mercier 2016; Bae ym. 2019; Dillenbourg&Jermann 2010; Hämäläinen&Vähäsantanen 2011; Webb 2009)

Yhteisöllinen oppiminen (oppijoiden välinen vuorovaikutus, jossa ryhmän jäsenet rakentavat yhdessä tietoa neuvotellen, argumentoiden, kysyen, selittäen sekä yhteistä oppimisprosessia koordinoiden) ei tapahdu automaattisesti vaan prosessia on tarpeen ohjata.
(mm. Dillenbourg 2002; Fischer 2013; Kobbe ym. 2007)

Kurssisuunnittelu + ohjeet verkkotyöskentelyyn + palaute + opettajan tilannesidonnainen ohjaus.
=> Yksilöllisessäkin oppimisessä vuorovaikutus motivoi.
(mm. Uotinen, Tyrväinen, Valkonen 2016; Dillenbourg&Jermann 2010; Lawrence&Mercier 2019; Lakkala&Lipponen 2004)

Tutkimustuloksia

Millaista ohjausta opiskelijat kokivat tarvinneensa tilanteissa, joissa **ohjaus koettiin riittämättömäksi?** (sykleittäin 11–40% koki riittämättömäksi)

Tehtävänanto / ohjeistus (sykleittäin n. 50–85%)

- Ehkä kaipaisi esim. Moodleen tarkemmat ohjeistukset palautettavista tehtävistä.
- Lopullisen esityksen tekemiseen olisi voinut antaa enemmän ohjeita/vinkkejä etukäteen.

Selkeys (sykleittäin n. 50–77%)

- Ehkä jotkut jutut voisi tulla vielä selkeämmin.
- Konkreettisempaa ohjausta, ratkaisuideoiden konkreettisempaa läpikäyntiä

Ohjaus teknisissä asioissa

- ATK-ohjausta. Taitoni ovat todella heikot ja verkkotyöskentely uutta.
- Ohjausta laitteiden ja ohjelmien käytössä.

Palaute / vahvistava reflektointi

- Mietin itse sitä, oliko lopputulos tarpeeksi "valmis", niin ehkä niistä odotuksista lisää, millainen lopputulos olisi hyvä
- Ennen esitystä enemmän palautetta

Tutkimustuloksia

Miten opiskelijat kokivat ohjauksen **edistävän** oppimista yhteisöllisen työskentelyn aikana? (sykleittäin n. 70–75% koki edistäneen)

Opiskelun ryhdittäminen (yli 70%)

- *Ohjaus luo kurssille raameja.*
- *Joihinkin asioihin tarkennusta ja selkeyttä*
- *Ymmärsin projektin kulun sekä kurssin idean ohjauksen ansiosta*
- *saimme tukea ja apua työmme edistämiseksi.*

Ryhmätyöskentelyn tukeminen (n. 20%)

- *Ohjaus tuki ja rohkaisi jatkamaan ja luottamaan itseän ja ryhmään.*
- *Sai hyvin ajatusvirtausta ryhmämme sisällä aukeamaan*

Emotionaalinen tuki (n. 15%)

- *helpotti ja poisti epävarmuutta*
- *Ohjaus kannusti*
- *Ohjaus...antoi itseluottamusta*
- *nostti itseluottamusta ja tunnetta osaamisesta*

Tutkimustuloksia

Miten opiskelijat kokivat ohjauksen **vaikeuttavan** oppimista yhteisöllisen työskentelyn aikana? (sykleittäin n. 8-25% koki vaikeuttaneen)

Hämmennys / epävarmuuden tunne (n. 40%)

- Ohjaus hieman myös hämmensi, joten tämä vaikeuttaa hieman eteenpäin pääsyä
- en oikein täysin ymmärtänyt miksi liiketoimintasuunnitelma piti tehdä ja se lisäsi paljon hämmennystä mm siitä, kenen näkökulmasta ongelmaa taas katsotaan.
- Motivaatio työn loppuunsaattamiseksi oli vähäinen epämääräisen ohjauksen vuoksi.

Avun puuttuminen (n. 30%)

- vaikeutti vaikeudet atk-taitojen kanssa
- Vaikeutti ehkä siten, että joihinkin kysymyksiin ei saatu kunnon vastauksia.

Muita vaikeuttavia tekijöitä

- ajan vähäisyys tehtävien teossa vaikeutti, sillä jouduttiin kiirehtimään
- Vaikeutti silloin, kun opettaja antoi väärää infoa palautettavista tehtävistä
- Vaikeutti tuomalla uutta ajateltavaa.

Summa summarum

Selkeys vahvistaa ja tukee oppimista.

Ryhmän työskentelyn tukeminen ohjauksella vauhdittaa luontevasti yhteisöllistä verkko-oppimista.

Toimiva ryhmä paikkasi joidenkin opiskelijoiden kohdalla riittämättömäksi koettua ohjausta.

Epäselvä ohjeistus tai vastausten puuttuminen johtavat usein hämmennykseen ja epävarmuuden tunteeseen.

Epäselvyydet vaikeuttavat, **hidastavat ja harmittavat.**

Opiskelijat olisivat kaivanneet, että **ohjausta** olisi ollut paremmin **saatavilla** kurssin alun jälkeen.

Opiskelijat tarvitsivat **selkeyttä** tehtävissä tai **vahvistusta** omaan/ryhmän epävarmuuteen.

Opiskelijan **oma-aloitteisuus** ja **oma aktiivisuus** ohjeiden etsimisessä tai epäselvyyksien selvittämisessä saattaa selittää eroja kokemuksissa..

Aineistokeruu Kulkurissa (lv 2021–22)

- 4. lk. suomen kielen ja kirjallisuuden verkkokurssi
- 37 tutkimuslupaa
- aloituskysely
- lasten tutkimisen erityispiirteet
- ryhmäkeskustelut
- itsearviointeja ja tehtäviä, joissa oppilas pohtii omaa oppimistaan
- kaksi kyselyä huoltajille
- aineisto kahteen artikkeliin?

Kiitos!

VIRPI SOINI 5.11.2021

ETÄOPETUKSEN TUTKIMUKSEN PÄIVÄ

VIRPI.SOINI@KVS.FI